

"וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו"

מה הכוונה אשר "דיבר" - היה אמור להיות כתוב "אשר רצה"? אלא לפעמים כשבן אדם כועס על חבירו - עצם זה שהוא מדבר מה הוא יעשה לחבירו - זה כבר מרגיע אותו (ולא באמת יבצע) כמו ששלמה המלך אומר בתהילים "דאגה בלב איש ישיחנה" וברש"י "ישיחנה לאחרים" וזה מה שכתוב כאן "וינחם ה' על הרעה - הקב"ה התנחם על הרעה - על ידי "אשר דבר לעשות לעמו" - על ידי עצם הדיבור, וכמו כן כתוב בפרשת ויגש שיהודה אמר ליוסף "בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך" - אדבר אליך קשות (כדי להירגע) ואל תכעס עלי - "כי כמוך כפרעה" - כי אם לא תשמע - אהפוך את גורלך כפרעה.

צדיקים

א נקודל'ה

"האמנתי כי אדבר"

"האמנתי" - אתה יודע איך באים לידי אמונה - "כי אדבר" - כשמדברים על אמונה.

"ביני ובין בני ישראל אתה היא לעולם כי ששת ימים"

אצל היהודים שבת זה לא עוד יום - אלא זה שבת, אבל אצל הגויים זה סתם עוד יום מימות השבוע, וזה מה שמרומז בפסוק "ביני ובין בני ישראל - אתה היא" - זה את ויום מיוחד, אבל "לעולם" - לכל העולם - כי ששת ימים - זה יום שמגיע פשוט אחרי שישה ימים.

נתיבות שלום

"וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וכו' ואם אין מחני נא מספרך"

לכאורה הפסוקים האלו לא מובנים - משה רבנו האבא של כלל ישראל - במקום לסגור על עם ישראל - הוא עוד מוסיף ומגביר את החטא "חטאה גדולה"? וכן מה יועיל לכלל ישראל זה שיימחו את משה רבנו מהתורה? מעיון בפרשת פרה אדומה אנו רואים שם כמה דברים הקשורים לעניינינו א. רש"י שם כותב "לעולם היא נקראת על שמך" שמצוות פרה אדומה נקראת על שמו של משה רבנו,

"כי תשא את ראש בני ישראל..ונתנו איש כפר נפשו"

מי הראוי להיות ראש לבני ישראל - מנהיג וצדיק, - "ונתנו איש כפר נפשו" - צדיק המוכן למסור את נפשו למען כלל ישראל.

ר' ישראל מרוז'ין

"ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות את פני ה' אלוקיך"

שלמה המלך אומר בשיר השירים "מה יפו פעמך בנעלים" ולכאורה מה ענין ה"נעלים" - זה כמו שאני יגיד "החתן הזה נראה ממש טוב בנעליים שלו" ? אלא אומר אחד הצדיקים שכלל ישראל כשעלו לרגל השאירו אחריהם את כל רכושם ובתיהם מאחוריהם והם דאגו כל הזמן מה יהיה והקב"ה הבטיח "ולא יחמוד איש ארצך" - אך עדיין היה זה ניסיון גדול, ובבואם לבית המקדש הורידו את נעליהם וכבר היו באטמוספירה אחרת - באווירה של קדושה וזהו הפשט: "מה יפו פעמך" - אתה יודע מתי - "בנעלים" - כשהם עוד היו עם הנעליים עם הניסיונות, וכן בדור שלנו שאנחנו בגלות ומחכים לבית המקדש ולמשיח - התקופה הזאת שאנו עם ה"נעלים" - עם כל הניסיונות - זה "מה יפו פעמך".

צדיקים, בדרך רמז

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט"

"העשיר" - המתגאה בעושרו - "לא ירבה" - ככתוב "משפיל גאים", "והדל לא ימעט" - ככתוב "מגביה שפלים".

דברי ישראל

"ועשית כיוור נחושת וכנו נחושת"

מדוע לכיוור התורה לא רשמה מידות? אלא כתוב שאת הכיוור עשו מ"מראות הצובאות" - מראות - זה התייפייפות ותאוה והתורה באה ללמד אותנו ולהגיד לנו שכשמתגברים ומתאפקים - אין מידה בזה כלל - אלא כל התגברות היא הרבה לפני הקדוש ברוך הוא.

צדיקים.

עניינים שונים

טהרה

"מה מקווה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל"

לכאורה אמור להיות רשום ההפך - כמו שהקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל כך מקווה מטהר את הטמאים? אלא אומר ר' אלימלך מליז' - כשנמצאים במקווה הרי מוכרחים לסגור את העיניים, את הפה ואת האוזניים - מי שיעשה כך גם ברחוב - הקב"ה מבטיח לו שהוא יטהר אותו.

רבי אלימלך מליז'נסעק

תפילה

"בקשו פני את פניך ה' אבקש"

דוד המלך אומר בתהילים "בקשו פני את פניך ה' אבקש" אומר דוד המלך - "בקשו פני" - תבקשו ממני משהו - אני מלך וממלך מבקשים ביראה ופחד וכבוד הראוי למלך, אז בבואכם להתפלל תדמינו ש"בקשי פני" - שאתם מבקשים ממני משהו - ואז תוכלו לנסות להבין - "את פניך ה' אבקש" איך צריך לבקש מהקב"ה.

צדיקים

צדקה

כתוב שכשנותנים צדקה זה שם השם כי המטבע הקטנה זה כמו "י", "ה" - זה החמש אצבעות של הנותן, "ו" - זה הזרוע של הנותן וה"ה" - זה החמש אצבעות של המקבל,

ומסופר שפעם באה אישה אל אחד הצדיקים וביקשה צדקה, לקח אותו צדיק את המטבעות והעבירם בן ידיו ורק אז שם על השולחן את הצדקה ואמר שכתוב ש"כל עסקיו עם נשים אסור להתייחד עמו",

ובנותנו צדקה לא היה יכול להשלים את שם השם לכן קודם העבירה בין ידיו ואז נתן,

כמו כן אנחנו אלו שצריכים ליזום את הניתנה כי אם יצא שקודם כל מבקשים מאיתנו את שם השם יצא הפוך כי ה"ה" יהיה של המקבל.

צדיקים

ולכאורה למה המצווה נקראת על שמו של משה רבנו? ב. שמצוות פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל. ג. כתוב ש"למה נסמכה פרשת מרים לפרה אדומה? לומר מה פרה אדומה מכפר אך מיתת צדיקים מכפרת. על כל השאלות הנ"ל מתרץ הדברי ישראל כך **ודבריו נפלאים ביותר**: חטא - הוא מלשון "חיתוי" כמו שכתוב בפרה אדומה "תחטאני מאזוב" - משה רבנו אומר להקב"ה - אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - אנה הקב"ה העם הזה צריך חיתוי וטהרה גדולה, ואם אין - ואם שום דבר לא יעזור - מחני נא מספרך - קח אותי מהעולם הזה - שהרי מיתת צדיקים מכפר - ולכן המצווה נקראת על שמו של משה רבנו.

דברי ישראל.

"ואומר להם למי זהב וגו' ויצא העגל הזה"

אומר הדברי ישראל - "למי זהב" - מי שרודף אחרי הזהב והממון - "ויצא העגל הזה" - הוא עצמו העגל כי עצם תאוות הממון - עבודה זרה היא.

דברי ישראל

"כל העבר על הפקדים מחצית השקל וכו"

הגמ' אומרת במסכת קידושין: "לעולם יראה אדם את עצמו, חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת - אשריו, שהכריע את עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת, אוי לו, שהכריע עצמו לכף חובה", וזה מה שמרומז כאן בפסוק - "כל העבר על הפקודים" - כל מי שעובר על אחת מהפקודים - ממצוות התורה, - הוא מחצית - צריך לראות כאילו הוא מחצית ומכריע את הכף.

צדיקים

"לך רד כי שחת עמך"

מה המשמעות דווקא במילה "רד"? אלא בתורה יש 2 אותיות שמופיעות באופן בולט, 1. האות "ר" - "לא תשתחוה לאל אחר", 2. והאות "ד" "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", אמר הקב"ה למשה "לך רד כי שחת עמך" - הם פגמו בעניין הזה וגם החליפו בין האותיות.

צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו ורבנו ר' יששכר דוב בן מרים שליט"א